

**R. P. Valerii Reginaldi Bvrgvndi Seqvani E Societ: Iesv,
Praxis Fori Poenitentialis**

Ad Directionem Confessarii, In Vsv Sacri sui muneris ...

Regnault, Valère <1543-1623>

Mogvntiæ, 1617

Cap. 3. De obligationibus satisfaciendi onerib, quæ annexa fuerit
beneficiorum acquisitioni,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78477)

Dicuntur autem secularia negotia, quæ hominē à diuinis ministerijs auocant, & ea maxime, quæ irregularem, seu ad exequenda sacri Ordinis officia ineptum faciunt. De quibus egimus in præcedenti tractatu de irregularitate. Vnde ad hanc obligationem reducitur primo illa, qua Clerici tenentur abstinere ab omni arte fordida, vt macellarij, aut tabernarij ex Clem. 1. de vita, & honest. Clericorum. Reducitur item illa qua tenentur abstinere à mercatura, seu negotiatione causa lucri, iuxta cap. Negotiatorem, & sequentibus, distinct. 88. & cap. finale De vita, & honest. Clericorum: & cap. Secundum instituta, Ne Clerici, vel Monachi, &c. vbi prohibitio fit seuera, sub interminatione anathematis; de qua *Trotius De perfecto Clerico cap. 52. & 53.* docens post Panormitanum ad idipsum cap. Secundum instituta, necessitatem posse reddere licitam Clerico negotiationem, dummodo nihil fordidum habeat, per quod arceatur à diuino ministerio, ac sine peccato exerceatur, iuxta cap. Quoniam, in citata dist. 88. neq; distrahatur à diuinis, atq; alijs quæ ipsi Clerico incumbunt ex officio, iuxta ea quæ habentur tota fere dist. 91.

21. Reducitur præterea obligatio, qua Clerici tenentur abstinere ab actionibus, ex quibus sequitur, vel sequi potest vitæ amissio, vel sanguinis effusio, vt à portandis armis ex cap. 2. De vita & honest. Cleric. vbi contrauenientes præcipiuntur excommunicari. Excipe casum necessitatis, cum transcurrendum est per loca periculosa, oblationes, vel hostium incursiones. Item à gerendo bello ex 23. q. 8. per totam. Itemq; à ferenda sententia sanguinis per seipsum ex cap. Clericis, Ne Clerici, vel Monachi, & ex cap. Sententiam, eod. tit. vbi etiam prohibentur, talem sententiam dictare, aut vindictam sanguinis exercere; aut vbi exercetur interesse, aut literas dictare, vel scribere pro vindicta sanguinis destinandas; aut ruptarijs & balistarijs, alijsq; viris sanguinis præfici, aut chirurgiam exercere quæ aduersionem aut incisionem inducit. Adde cum iuxta tradita in præced. tract. de irregularitate, obnoxij sint irregularitati, qui in causa sanguinis funguntur muneribus aessoris, consultoris, aduocati, testis, aut notarij attestantis, & scribentis attestaciones, aut eas legentis dum sententia sanguinis publicatur: Clericos consequenter prohiberi ea ipsa munera obire; de qua re *Trotius, De perfecto Clerico, cap. 23.*

Reducitur præterea obligatio qua Clerici tenentur abstinere ab alijs officijs secularibus, in quorum vsu interdum proceditur vsq; ad effusionem sanguinis; adeo vt nequeant esse Vicereges, aut Vicecomites, aut locum tenentes Principis secularis; nec aliud publicè officium exercere, per quod debeant generaliter ius reddere secularibus, ex capit. Sed nec, Ne Clerici, vel Monachi, &c. vbi num. fin. Panormit. id notat: & confirmatur per cap. Clericis eodem titulo, vbi idem Panormit. num. 10. ait, quod Clericus possit esse consiliarius Principis secularis, non tamen officialis iustitiæ exercenda.

Reducuntur denique alia multa: quale est primo, quod Clericus maioribus Ordinibus initiatus, aut beneficiarius nõ possit esse Aduocatus in foro seculari, etiam si causa sit solum civilis, prout habetur ex cap. 1. & vltimo De postulando. Vbi tamen additur exceptio, nisi defendat se, aut suam Ecclesiam vel personas coniunctas, vel personas miserabiles. Nec item, paruatione, possit in eodem foro Procurator esse, iuxta citatum cap. vltimum, & cap. secundum & quartum, Ne Clerici, vel Monachi, &c. Nec etiam possit esse Tabellio, iuxta cap. Sicut, eodem titulo. Quæ eadem iam docuimus cum in præced. lib. 19. tract. vltimo egimus de prædictarum personarum officijs.

22. Quale est secundo, quod ex cap. Si diligenti, De foro competenti, Clericus Clericum in ius coram Iudice laico, vocare non potest. Item quod Clericus non debeat iurare in manibus laici, ex cap. penult. 32. quæst. 5. De quo plenius in præced. lib. 19. cap. vltimo sect. 1.

23. Quale est præterea illud (de quo Syluest. in verbo, Medicus, quæst. 2. consulendus est) quod constitutus in maioribus Ordinibus, aut beneficiarius, non possit artem medicam, aut chirurgicam exercere; nec ei pro præcipuo studio operam dare, ex cap. 3. & vltimo, Ne Clerici, vel Monachi, &c. Item quod non debeant Aeri ministri laicorum, nec in rebus eorum procuratores esse, ex cap. Sacerdotibus, eodem titulo.

Atque omnes hæc obligationes ad honestatem vitæ Clerici spectant quoad exteriorem hominem, quibus si in interiori homine accedant quinque illa ornamenta de quibus *Toletus in cap. vltimo libr. 1. Instructionis Sacerdotum*: nempe charitas, religio, sanctitas, scientia, prudentia: nullus poterit esse locus dubitationi, quin meritisimè status Clericalis tot sit priuilegijs, & immunitatibus auctus supra laicalem, quot in citata sectione prima diximus, itemque in libro nono, explicando canones Bullæ Cænæ Domini, quibus Ecclesiastica libertas protegitur.

CAP. III

De obligationibus satisfaciendi oneribus, qua annexa fuerint beneficiorum acquisitioni.

SUMMARIVM.

- 24 Obligatio beneficiarij ad curandam expeditionem bullarum Papalium.
- 25 Obligatio faciendi professionem orthodoxæ fidei.
- 26 Ea est cum obligatione ad restitutionem, nisi ignorantia inuincibilis excuset.
- 27 Quædam circa eandem notanda.
- 28 Obligatio soluendi annuatim.
- 29 Ea non admittitur in Gallia.
- 30 Obligatio soluendi quinquaginta.
- 31 Ea locum non habet, cum beneficium vnitur dignitati Ecclesiastica.

PRIMA huius generis obligatio censerit potest, vt beneficiarius post beneficium obtentum, teneatur ad expeditionem Bullarum Apostolicarum, quoties illud fuerit per Sedem Apostolicam collatum, vel confirmatum, vel vniuersi. De hac textus habetur in Extrauag. communi, Innuentia, De electione: & apertior in Bulla Iulij tertij, quæ incipit, Sanctissimus; per quæ vniuersæ statuitur ad omnia beneficia, quæcunque illa sint, apud sedem Apostolicam obtenta, vel per collationem; vel per confirmationem, vel per vniuersionem, vel per quamcunque aliam dispositionem super retinendis beneficijs: post promotionem ad illa, requiri Bullarum expeditionem, ad eorundem possessionem apprehendamus: siq; ante expeditas Bullas ipsa possessio apprehendatur, apprehedentes pro intrusis, & violentis detentoribus haberi, nec facere fructus suos, sed teneri eos restituere: neque suffragari eis decretum de annali, aut triennali possessione (de quo postea suo loco, cum de modis acquirendi beneficia) ipsoque iure priuari beneficijs obtentis, quorum possessionem acceperint non expeditis bullis, & ad eadem inhabiles reddi. Hæc ex eadem bulla: quæ Azor referens in 2. par. Moral. Institut. libr. 7. cap. 1. sub finem: subiungit quæ in hac re praxis sit Romanæ Curia. Eum videat, qui volet: quia ad institutum nostrum sufficit monere, propositam obligationem non habere locum quando beneficium confertur ab Ordinario, cum pœnæ nõ sint extra suum casum extendendæ: adeo vt ille qui post collationem eam factâ apprehenderit possessionem literis nondum expeditis, in illas pœnas minime incurrat.

SECUNDA OBLIGATIO est, vt prouisi de quibuscunque beneficijs annexam habentibus curam animarum, teneatur à die adeptæ possessionis, minimum intra duos menses, in manibus Episcopi, vel eo impedito coram generali Vicario seu Officiali ipsius, publicam facere orthodoxæ fidei professionem. Similiter prouisi de canonicatibus, & dignitatibus in Ecclesijs cathedralibus; non solum coram Episcopo, vel ipsius Officiali: sed etiam in capitulo eandem facere tenentur. Quæ obligatio tam horum, quam illorum habetur ex Concil. Trident. sess. 24. Dereform. cap. 12. & ex Bulla Pij quarti quæ incipit, Innuentum, & cum eodem Concilio circumfertur.

Pœnam vero idipsum Concilium addit: vt tales alioquin non faciant fructus suos: nec illis possessio suffragetur. Quibus verbis duo significatur; vnum quidem prioribus, quod est obligationis huius transgressores esse inhabiles ad acquirendum dominium fructuum. Alterum vero posterioribus;

REGINA
DE
PRAX
EDRJ
E. V

bus; quod est eisdem transgressores non facere fructus suos, virtute regulæ; De triennali possessione, De qua in sequenti- bus. Id quod & ratio offendit, quia talis regula intelligitur de iure, & titulo beneficii acquirendo, non autem de fructibus post beneficium iam adeptum acquirendis.

Inde autem consequens est, eisdem transgressores tene- ri ad eorundem fructuum restitutionem. A qua, an igno- rantia, obliuiove inuincibilis excuset, difficultas est. Pro parte enim affirmante facit, quod acceptum sine acquisitione do- mini sit restituendum. Pro negante vero, quod talis inhabi- litas sit imposita tanquam pœna punitiua culpæ, quæ com- mittitur transgressione propositæ obligationis; ignorantia autem inuincibilis facit culpam cessare: quare & pœnam, atque adeo pœnæ effectum: qualis effectus memoratæ inhabi- litatis, est restitutio facienda fructuum perceptorum. Quam partem in conscientia teneri posse puto: prout post Nauarr. tepet Azor in 2. par. Moral. Institut. lib. 7. cap. 2. qua- stio. 2.

Si quæras, quid agendum sit ei, qui culpabiliter post duos menses ab accepto curato beneficio, vel canonicatu, vel dignitate in Ecclesia Cathedrali, non fecerit professionem fidei. Respondetur debere primo quoque tempore eam facere, sicut is qui non soluit in termino constituto, obligatur quam- primum soluere, ex cap. Cum dilecti, De dolo, & contumacia, §. Præterea. Id autem ei non proderit quidem ad acqui- rendum dominium fructuum antea perceptorum, proderit tamen cum renuat rituum beneficii, quo non priuatur per memoratum decretum, ad lucrando fructus temporis subsequen- tis. Addit Azor in sequenti quaest. 6. talem professionem posse fieri per procuratorem: & in quaest. vltima, eum qui illam semel fecerit, quando ad primum canonicatum, vel dignita- tem, vel beneficium curatum promotus fuit, non teneri eandem iterare si ei aliquod tale beneficium nouum conceda- tur. Pro quorum priore, præter ea, quæ ipse adfert, facit do- ctrina recepta de lege pœnali benigne interpretanda: præ- scribitur cum illud quod facit per alium, vere dici possit quod ipse fecerit. Contra posterius vero, quod neque ipse affirmat ab- solute, censeri possunt facere verba illa Concilij, Teneantur a die adeptæ possessionis.

TERTIA OBLIGATIO est soluendi annatas: de quibus multa Azorius in eadem lib. 7. cap. 12. in quibus immorari in- stitutum nostrum non compellit nos. Cui sufficere poterit, quod habet Gigas de pensionibus, questione 26. Bonifa- cium nouum fuisse primum, teste Platina in eius vita, qui sta- tuit annatam soluendam ab ijs, qui beneficia à Sede Aposto- lica impetrant: nimirum vt is cui de beneficio excedente va- lorem annuum 24. ducatorum auri de camera prouideretur: dimidium annui valoris beneficii impetrati partem soluat fisco Apostolico. Quæ exactio non videtur magis repre- hendenda in noua lege, quam exactio decimarum ex decimis in lege veteri: in qua ex capit. 18. Numerorum, ius Dei decima pars fructuum Leuitis & Sacerdotibus solu- batur, & deinde Leuitæ, & Sacerdotes ex decimis sibi à populo redditus Summo Pontifici decimam soluebant, quæ decima decimarum dicebatur. Addit idem Gigas per Bullas Pij secundi, & Innocentij octaui, Clericum ob- ligatum ad solutionem annatæ, non soluente eam, pri- uari beneficio illo, pro cuius ademptione tenebatur sol- uere. Quinctiam cum qui se pro alio annatam soluere ob- ligauit, si non soluat statuto tempore, incurrere in excom- municationem, & priuationem omnium beneficiorum suorum.

Cæterum tales, quas vocant Bursales Papæ constitutio- nes, non admitti in Gallia ex Rebuffo notant Corasius in paraphrasi in materiam beneficiorum parte 4. capit. 4. nume- ro 55. & Petrus Gregorius in tertia parte Syntagmatum Iuris vniuersi libro 33. capit. 13. sub finem. Quocirca, vt iidem addunt, nec Galli vtuntur regula Cancellariæ de exprimen- do vero valore beneficiorum in impetrationibus: etsi ab il- lis, pro pinguisimis dignitatibus Episcopatum, Archie- piscopatum, Abbatiarum, & Prioratum exigantur com- positiones, quæ dicuntur taxæ. In quibus omnibus pro con- scientia tutam censeri potest illud, quod vidente, nec re- sistente Papa, in vsu est passim; neque continet peccatum manifestum: de quo cum dubium fuerit an aliquod inter-

ueniat in eod. in vsu; præsumendum est pro Papa: vt si ipse illam toleret sciens, cum possit prohibere, is exiustinetur licitus, quantumcunque illius iusta ratio non satis appa- reat.

QUARTA OBLIGATIO est soluendi quindennia: quæ in locu annatam successerunt Summorum Pontificum constitutionibus: quibus statuitur, vt decimoquinto quo- que anno ex beneficijs vnitis pio loco seculari, vel regulari virorum, aut mulierum, soluatur media pars fructuum illius anni. De qua re videndus est Azor in citato lib. 7. cap. 13. sub cuius initium, tradit Paulus secundum de ea primum edidisse constitutionem: quæ incipit, Decet Romanum Pontificem. Illam refert Petrus Matthæus in Summa constitutionum Romanorum Pontificum pag. 130.

Dubitatio est autem; An quindennium solui debeat ex beneficio Ecclesiasticæ dignitati vnito: vt Decanatu, vel Ar- chidiaconatu. Ad quam respondendum est, quod non debeat solui, quia in constitutione Pontificis mentio tantum est de beneficijs vnitis in perpetuum, ideoque amplius non vacaturis, qualia sunt quæ vnuntur domibus, vel congregatio- nibus, vel locis pijs. Beneficium vero vnitum dignitati Ec- clesiasticæ licet sit vnitum in perpetuum, vacare tamen solet cum dignitate cui est vnitum: vnde ex tali vnione fiscus A- postolicus non fraudatur annata.

QUINTA OBLIGATIO est soluendi annuam pensionem à Sede Apostolica beneficio impositam. Pro cuius intelligen- tia sufficienter dicenda in sequenti cap. octauo. Sexta addi potest suscipiendi ordinem requiritum ad beneficium quod acquiritur: quæ in particulari declarata videri potest apud Tabienam, Beneficium, tertio, quaest. 20.

CAP. IV.

De Beneficiorum obligatione recitandi ho- ras canonicas.

SUMMARIUM.

- 32 Ex iure ad beneficium non oritur talis obligatio, & differentia habentur ius in beneficio.
- 33 Difficultas an talis obligatio cadat in non initiatum sacro Or- dine, cuius beneficium non sufficit ei ad honestam sustentationem.
- 34 Cur pars affirmans sit tenenda in praxi.
- 35 Cur reijcienda pars negans.
- 36 Solutio rationum quibus eadem pars confirmatur, & causa vera ob quam beneficiatus teneatur ad recitationem horarum canonicarum.
- 37 Difficultas de ijs, qui habent ritulum beneficii, quod non possident, aut cuius fructus non percipiunt, obligentur ne ad recitationem horarum canonicarum.
- 38 De ea tenenda in praxi.
- 39 Is qui primo anno, aut vterius nihil percipit ex consuetudine, aut statuto sue Ecclesie obligatur ad recitationem horarum canonicarum.
- 40 Non in em qui habet quidem verum ritulum beneficii, sed per lit. m. impeditur à possessione.
- 41 Nec item pensionarius, aut coadiutor datus beneficiato, aut expectatiuum tantum habens.
- 42 Obligatio recitandi horas canonicas est sub mortali.
- 43 Item, cum obligatione ad restitutionem fructuum perceptorum: idque, etiam non expectata Iudicij condemnatione.
- 44 Quatenus, & cui facienda sit talis restitutio.
- 45 Quomodo sit accipiendum quod talis restitutio fieri debeat fabrica beneficii, aut pauperibus.
- 46 Non cessat proposita obligatio ex eo, quod alia onera beneficii sint impleta: & duo casus in quibus talis restitutio non potest fieri fabrica, aut pauperibus.
- 47 Dubitatio, An ad propositam restitutionem teneatur, qui recitauit quidem horas canonicas, sed sine debita attentione.
- 48 Pars illius affirmans est tenenda.

Cætera